

Raport z konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Białegostoku dotyczących projektowania założeń Budżetu Obywatelskiego w Białymstoku

Przedmiot konsultacji	Projektowanie założeń Budżetu Obywatelskiego w Białymstoku
Podstawa prawna	Zarządzenie Nr 516/23 Prezydenta Miasta Białegostoku z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie ogłoszenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Białegostoku dotyczących projektowania założeń Budżetu Obywatelskiego w Białymstoku
Zasięg, w tym liczba uczestników konsultacji	<p>Działania o charakterze informacyjnym obejmowały:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kolportaż plakatów informujących o trwających konsultacjach społecznych do budynków Urzędu Miejskiego w Białymstoku, sklepów PSS Społem i białostockich filii Książnicy Podlaskiej itp., ▪ publikację informacji na stronach internetowych i w mediach społecznościowych Miasta, ▪ audycję na żywo oraz emisję spotu głosowego w lokalnym radiu, ▪ emisję spotu głosowego w autobusach miejskich, ▪ wiadomości e-mailowe do Projektodawców oraz newsletter do organizacji pozarządowych. <p>Liczba wypełnionych ankiet: 78 (w tym ważnych 74)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ankiety złożone papierowo: 1 ▪ ankiety złożone elektronicznie: 73 <p>Liczba uczestników spotkania konsultacyjnego: 10 osób.</p>
Termin konsultacji	od 13 do 30 czerwca 2023 r.
Metody i formy konsultacji	<p>Mieszkańcy Białegostoku mogli wziąć udział w konsultacjach poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) złożenie opinii w formie elektronicznej poprzez ankietę on-line zamieszczoną na miejskiej stronie internetowej www.bialystok.pl; 2) w formie pisemnej: <ol style="list-style-type: none"> a) składając wypełnioną ankietę konsultacyjną do urny w Centrum Aktywności Społecznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. św. Rocha 3 lub w Kancelarii Ogólnej Departamentu Organizacyjnego i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. Słonimskiej 1, b) wysyłając wypełnioną ankietę konsultacyjną na adres: Centrum Aktywności Społecznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku, ul. św. Rocha 3, 15-879 Białystok z dopiskiem „Konsultacje BO”; 3) udział w otwartym spotkaniu 27 czerwca 2023 r. o godz. 17.00 w Centrum Aktywności Społecznej Urzędu Miejskiego w Białymstoku przy ul. św. Rocha 3.

Jednostka organizacyjna Urzędu/Miasta merytorycznie odpowiedzialna za konsultacje	Centrum Aktywności Społecznej
Koszt konsultacji	Wykonany w ramach zasobów kadrowych Centrum Aktywności Społecznej. Koszt wydruku plakatów, audycji oraz produkcji i emisji spotów głosowych: około 2 330 zł brutto.

1. Liczba wypełnionych ankiet: 78, w tym:

1) liczba ważnych ankiet: 74

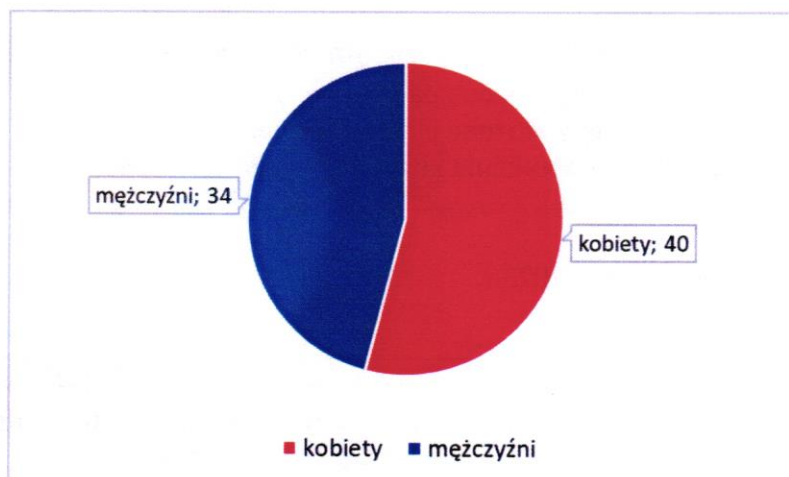
a) forma złożenia:

- ankiety złożone papierowo: 1
- ankiety złożone elektronicznie: 73

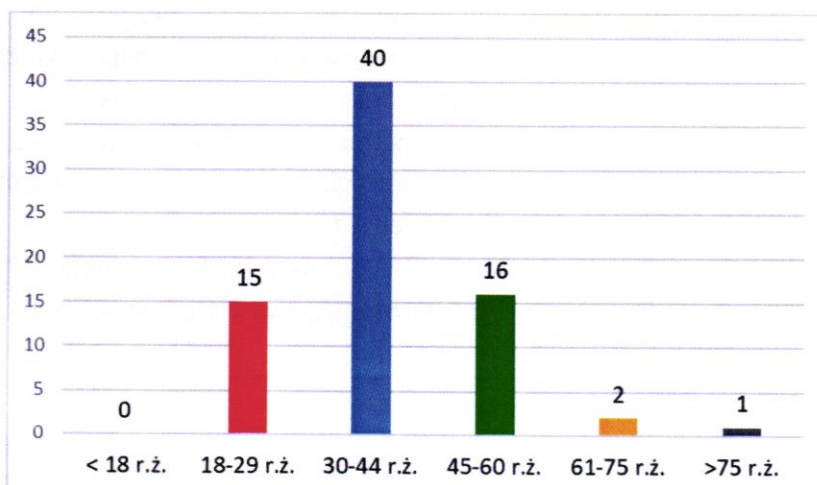
2) liczba nieważnych ankiet: 4 z powodu:

- wielokrotne złożenie ankiety – 3 ankiety;
- brak danych/podpisu osoby głosującej – 1 ankieta.

3) Płeć

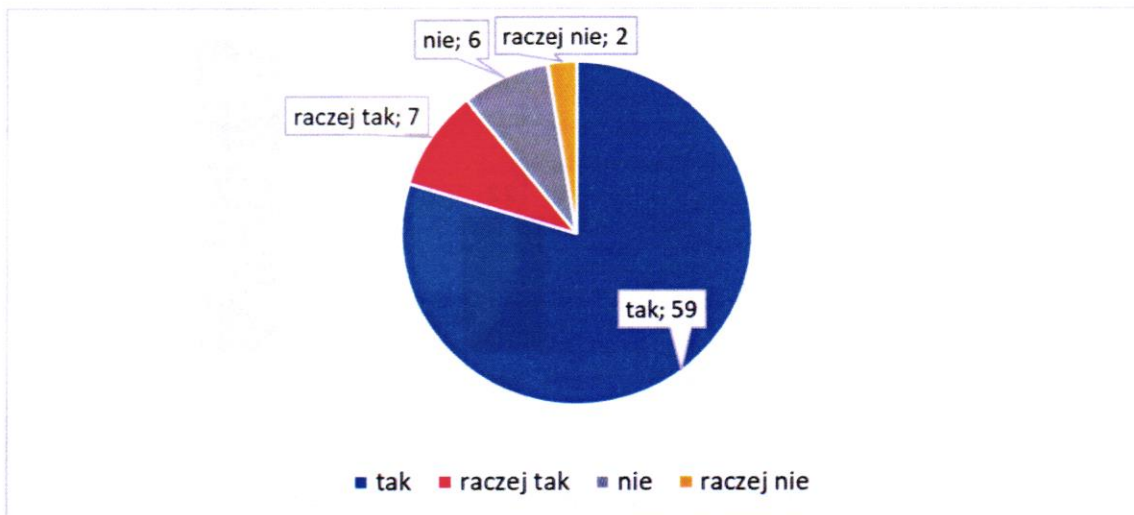

4) Wiek

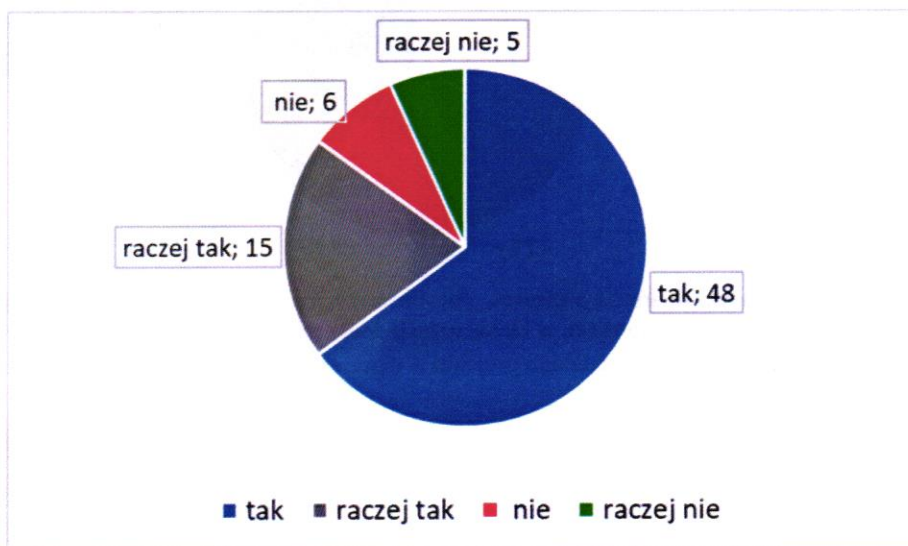

2. Wyniki ankiet ważnych:

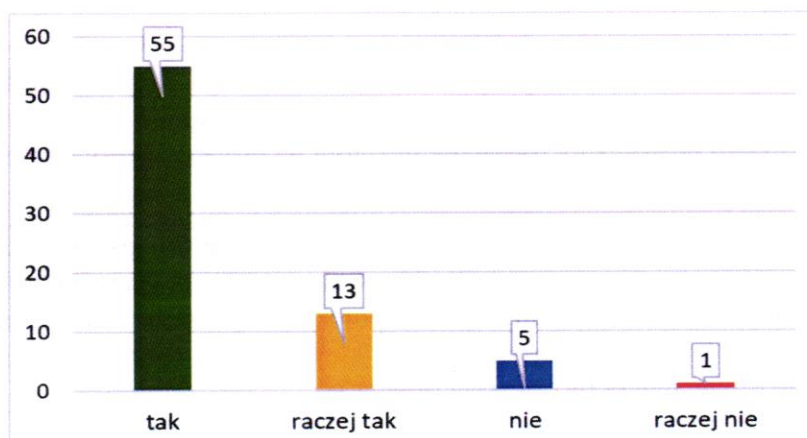
1) Czy powinna zostać wydzielona kategoria – projektów oświatowych (dedykowana wyłącznie projektom realizowanym na terenie szkół i przedszkoli)?

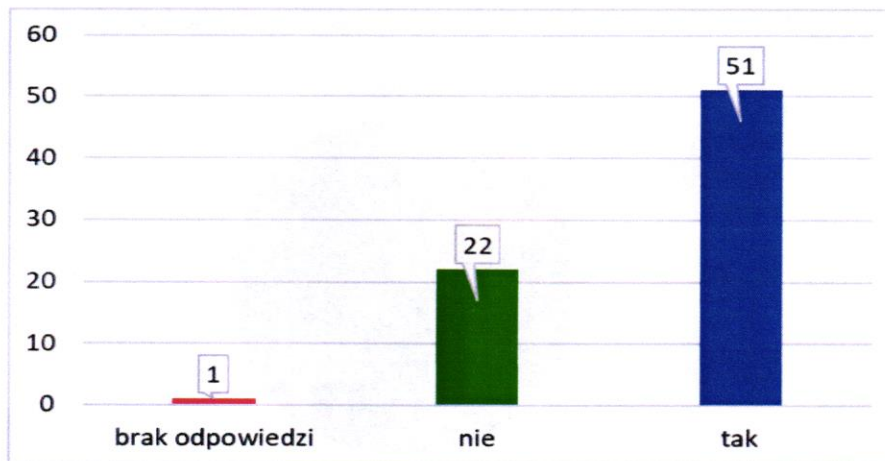
2) Czy powinna zostać wydzielona kategoria dedykowana projektom „zielonym” (projekty dotyczące tworzenia nowych lub rewitalizacji istniejących terenów zielonych)?

3) Czy uważasz, że dodanie możliwości zgłaszania pomysłów przez platformę on-line ułatwi składanie projektów?

4) Czy powinny być wprowadzone ograniczenia związane z projektami realizowanymi na terenie szkół i przedszkoli?

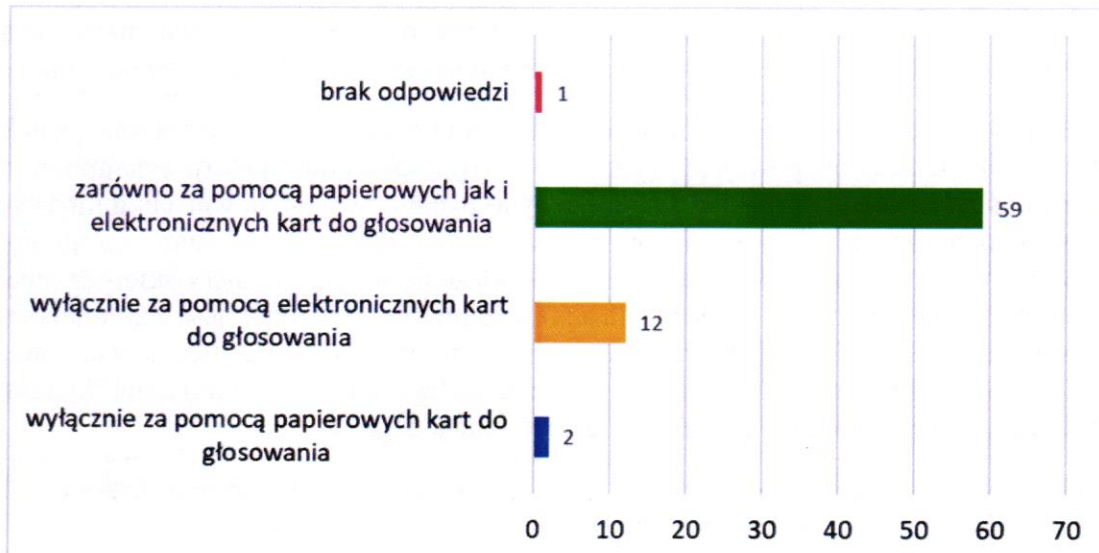

Inny pomysł, jaki?	
1.	Powinna być oddzielna część BO chyba, że rzeczywiście inwestycja jest dostępna dla WSZYSTKICH mieszkańców
2.	Projekty szkół i przedszkoli należy wydzielić do oddzielnej kategorii z oddzielnym budżetem, mniejszym niż osiedlowe i ogólnomiejskie. Ponadto należy zlikwidować proceder masowego głosowania rodziców uczniów na projekt szkoły poprzez ograniczenie - jeden adres = jeden głos na projekt.
3.	W ogóle wyłączyć instytucje oświatowe z budżetu obywatelskiego. Dopuszczenie takich projektów to wyręczenie się opinią społeczną w obszarach i inwestycjach, które i tak leżą w zadaniach samorządu. Budżet obywatelski powinien koncentrować się na działaniach zwiększających społeczną partycypację, a nie "klepaniu" inwestycji, które samorząd i tak powinien zrealizować nawet bez pytania obywateli.

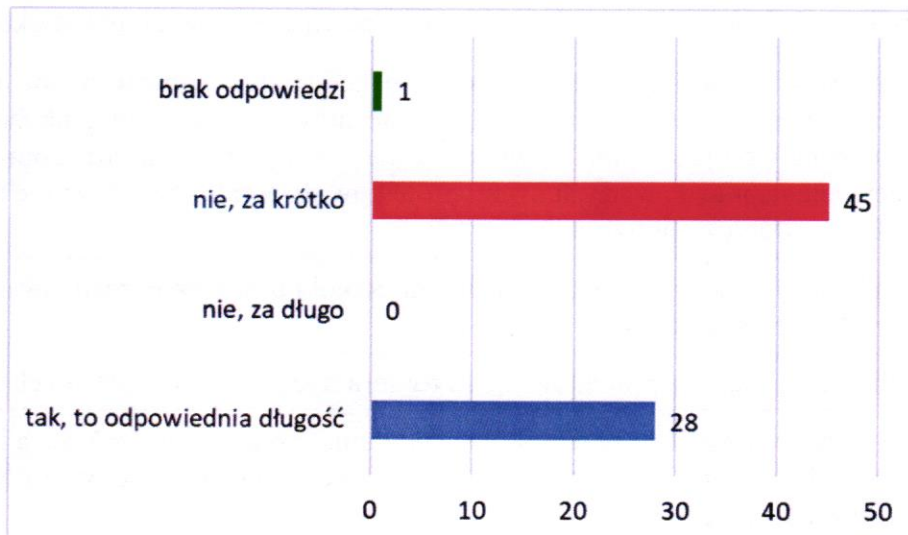
4.	Projekty szkolne nie powinny być realizowane z budżetu obywatelskiego. Szkoły mają zbyt łatwy dostęp dużej liczby głosujących rodziców i dzieci. Projekty szkolne należą do podstawowych zadań miasta i powinny być realizowane z podstawowego budżetu miejskiego.
5.	Proponuję ograniczenia, aby dana realizacja była dostępna wszystkim mieszkańcom (nie tylko użytkowników placówek) lub dodatkowe punkty za dostępność. Powyższe ograniczenia także są ciekawą opcją.
6.	Zrealizowany projekt powinien być ogólnodostępny (plac zabaw, boiska, miasteczka rowerowe), a nie jak np. w przypadku remontu toalet czy sal, tylko dla uczniów placówki.
7.	Budżet obywatelski powinien służyć wszystkim mieszkańcom, więc zgłoszony projekt dla szkoły lub przedszkola powinien w jakiś sposób być ogólnodostępny (przynajmniej w jakimś zakresie). Na przykład jeśli miałyby to być budowa np. nowej sali gimnastycznej to wieczorami niech odbywają się tam zajęcia również dla ludzi z zewnątrz np. fitness, itp. Podoba mi się realizacja placu zabaw przy przedszkolu na ul. Kawaleryjskiej- za dnia korzystają z niego dzieci z przedszkola a po południu i w weekendy jest ogólnodostępny. Chodzi mi o to, że ja widzę budżet obywatelski jako przeznaczenie pieniędzy na inicjatywy dla wszystkich mieszkańców (głównie w infrastrukturę lub wydarzenia) a nie "łatania" budżetu, którego brakuje na edukację tudzież inne kategorie.
8.	Brak możliwości składania projektów zlokalizowanych w szkole lub przedszkolu, jeśli nie są to projekty publicznie dostępne dla mieszkańców całego miasta. Nowa hala? Musi mieć publiczny dostęp. Nowa stołówka/ biblioteka? Musi mieć do tego dostęp każdy mieszkaniec. W przeciwnym razie jest to dofinansowanie działalności szkoły, za które odpowiadać powinni Ministerstwo Edukacji i Departament Edukacji Urzędu Miejskiego.
9.	Brak możliwości składania projektów zlokalizowanych w szkole lub przedszkolu.
10.	W wielu białostockich szkołach, którym zależy na „wygraniu” głosowania na ich projekt w placówce wręcz narzuca uczniom i rodzicom uczniów głosowania w godzinach lekcyjnych na dany projekt co ma wpływ na ocenę z danego przedmiotu. Doprowadziło to do tego, że wiele naprawdę wartych uwagi projektów przegrało, ponieważ nie mają szans wygrania z projektami zgłoszonymi przez szkoły.
11.	Ograniczenie łącznej liczby projektów na terenie szkół i przedszkoli realizowanych w danym budżecie obywatelskim.
12.	Brak możliwości składania projektów infrastrukturalnych na terenie placówek oświatowych.
13.	Realizacja zadań w szkołach i przedszkolach powinna leżeć po stronie Miasta Białostok i jego budżetu, bo taki ma obowiązek. Miasto w tym celu nie powinno wykorzystywać Budżetu Obywatelskiego.
14.	Osobna pula środków na projekty oświatowe, by nie „konsumowały” one większej części środków z budżetu.
15.	Jakkolwiek należy to ukrócić, oba powyższe pomysły są dobre.
16.	Zapewnienie dostępności do projektu dla wszystkich mieszkańców i nie dopuszczanie do głosowania projektów typu (doposażenie sali, remont toalet, chyba, że mieszkańcy będą mogli z tego skorzystać bez ograniczeń np. udostępnienie sali informatycznej, otwarte toalety szkolne, możliwość korzystania ze stref relaksu, bezpłatne seanse dla mieszkańców w salach kinowych...

17.	Zdefiniowanie kryterium ogólnodostępności w taki sposób, by umożliwić mieszkańcom korzystanie z infrastruktury. Proponuję wzorem innych miast zastosować wymóg minimalnej liczby godzin tygodniowo, w którym z obiektów mogą korzystać mieszkańcy.
18.	Z budżetu obywatelskiego powinny być wyłączone projekty mieszczące się w zadaniach własnych samorządu

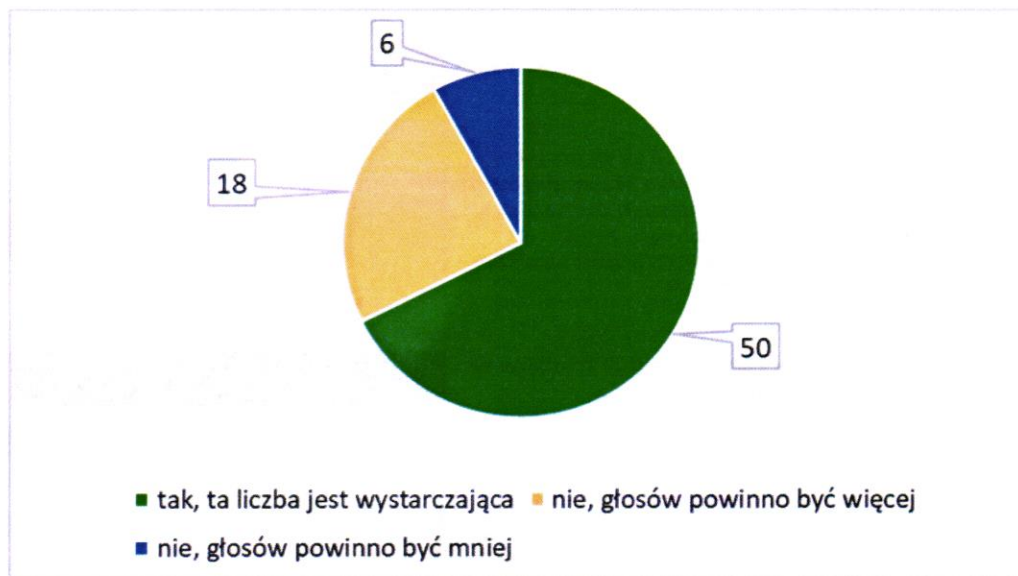
5) W jakiej formie powinno być prowadzone głosowanie na projekty?

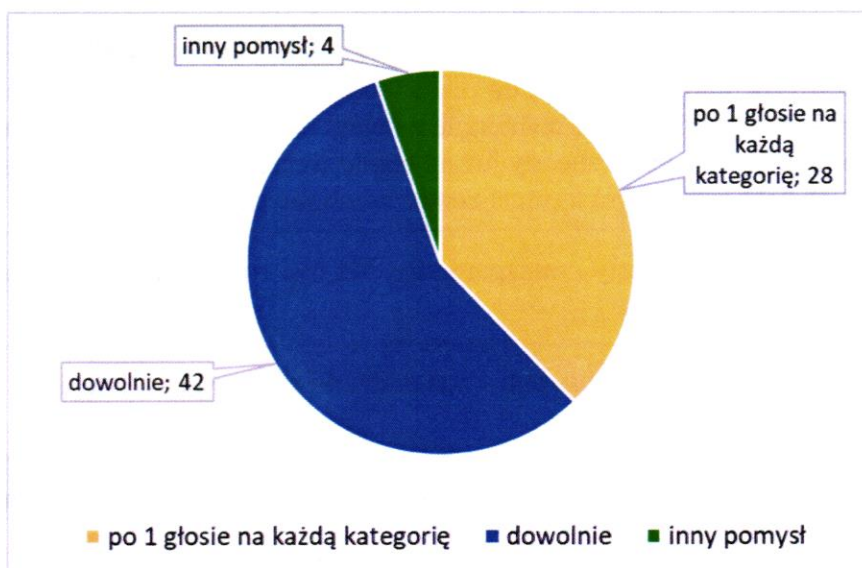
6) Czy przeznaczenie 7 dni na głosowanie mieszkańców na projekty to odpowiedni czas?

7) Czy możliwość oddania 4 głosów na jednej karcie do głosowania to odpowiednia liczba?

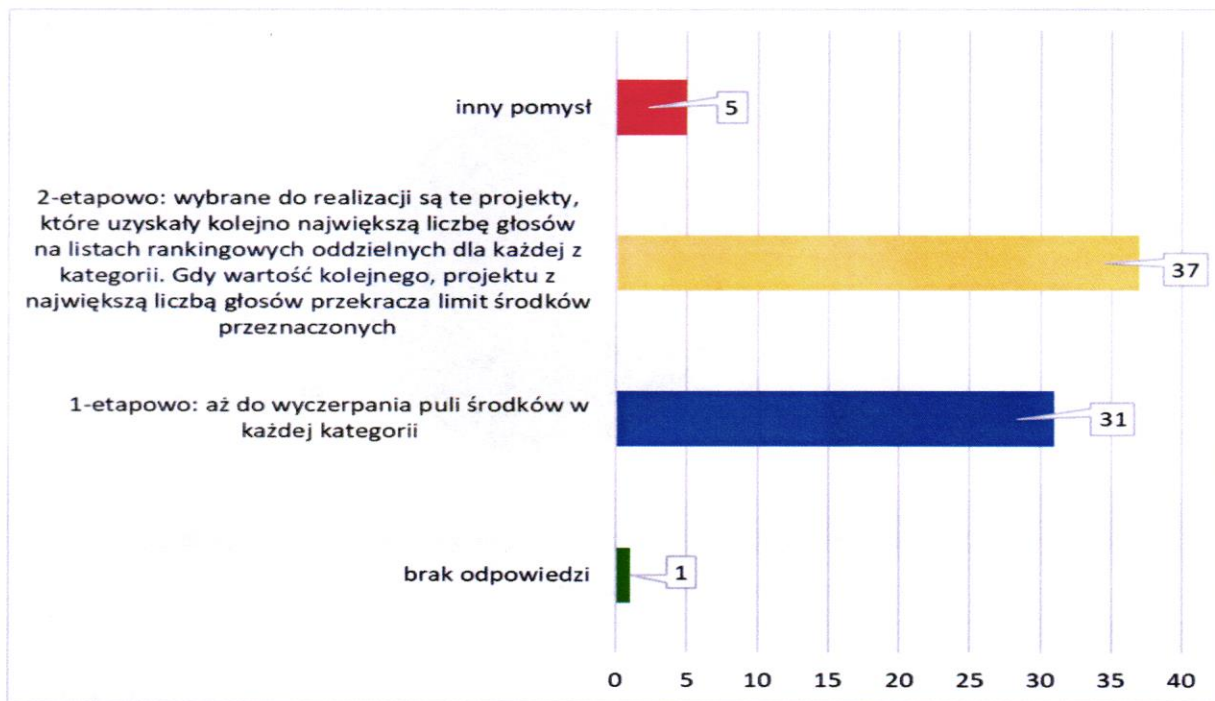

8) W jaki sposób powinny być rozdysponowane głosy (mając do dyspozycji 4 głosy i 4 kategorie)?

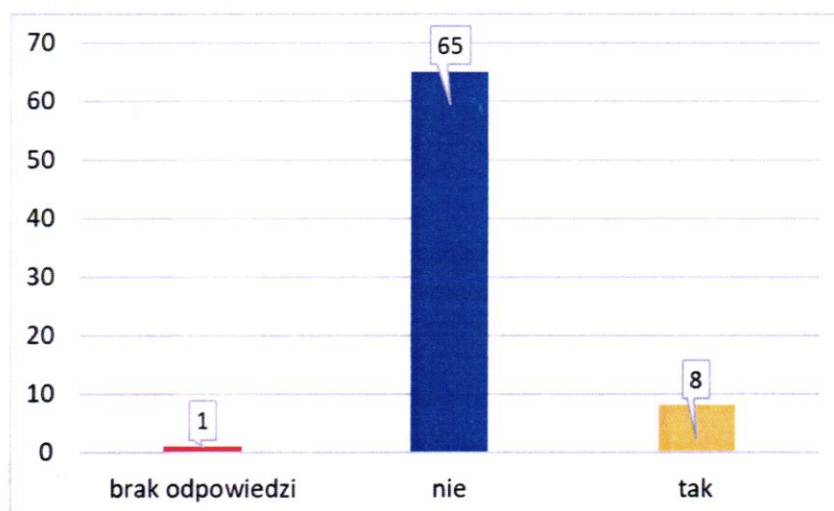
Inny pomysł, jaki?	
1.	W sposób jasny i przejrzysty dla obywatela, który ma czuć, że jego głos ma sens.
2.	2 na ogólnomiejskie, 2 - dowolne kategorie.
3.	Wybór projektów z najwyższą wartością iloczynu obliczonego poprzez (przeliczenie siły głosów) podzielenie liczby głosów oddanych na projekt przez koszt projektu. Głos osoby oddany na kilka projektów powinien być rozbity na części ułamkowe, ewentualnie każdy może mieć cztery gwiazdki-głosy i może przyznać je jednemu, dwóm, trzem lub czterem projektom (np. jednemu projektowi dać 3 gwiazdki a drugiemu jedną).
4.	W taki sposób, by nie można było oddać na jeden projekt więcej niż jednego głosu.

9) W jaki sposób powinny być ustalane wyniki głosowania?

Inny pomysł, jaki?	
1.	Każde osiedle powinno mieć prawo do realizacji minimum jednego projektu osiedlowego. Pozostałe projekty powinny być wybierane z uwagi na ilość głosów. Jeżeli projekt przekracza budżet to powinien zostać odrzucony już na etapie weryfikacji. Każdy dopuszczony do głosowania projekt jeśli wygra to musi zostać zrealizowany.
2.	W sposób maksymalnie prosty i transparentny. Ma być zrozumiały nawet dla najmniej wykształconego mieszkańca.
3.	Jednoetapowo aż do wyczerpania puli - bez podziału na kategorie. Ale drugi sposób (dwuetapowo) też jest ok.
4.	Jednoetapowo ale z możliwością weryfikacji przez zgłaszającego ilości oddanych głosów na jego projekt.
5.	Dwuetapowo brzmi rozsądnie, ważne, żeby nie było to zbyt skomplikowane ani kosztowne, zaletą dotychczasowego systemu była prostota

10) Czy powinna być określona minimalna liczba głosów, aby projekt mógł być realizowany?

Proponowana minimalna liczba głosów	liczba osób udzielających odpowiedzi
50	2
100	2
250	1
500	1
1 000	2

11) Propozycje innych zmian w Budżecie Obywatelskim w Białymstoku.

1.	Zdecydowanie brakuje etapu dyskusji nad priorytetami, co jest ważne dla osiedli czy miasta. To, co nazywa się deliberacją. Byłoby super, gdyby można było cały proces zrobić online. Jest taka fajna platforma CitizenLab wykorzystywana np. w Wasilkowie.
2.	Pod głosowania nie powinny trafiać projekty typu „budowa kanalizacji deszczowej w ulicy”. Jest to elementarne zadanie miasta, które powinno być wykonane poza budżetem obywatelskim.
3.	NIEDOPUSZCZALNYM jest aby urzędnik odrzucał projekt pod zarzutem np. „Koszt realizacji projektu będzie niewspółmiernie wysoki do oczekiwanych korzyści” bez przedstawienia konkretnych danych i wyliczeń, na których się opiera dokonując takiego stwierdzenia. W innym przypadku jest to subiektywna opinia urzędnika niepoparta żadnymi weryfikowalnymi danymi. Jeżeli projekt jest ulokowany we właściwym miejscu, jego realizacja w sposób oczywisty nie przekroczy budżetu (np. wiadomym jest, że projekt budowy hali widowiskowej nie zmieści się w budżecie, ale boiska do siatkówki plażowej już potencjalnie się zmieści) to projekt powinien zostać dopuszczony do głosowania.
4.	Koncentrować się na projektach poprawiających jakość życia mieszkańców i budujących ich więź z miastem. Wykluczyć całkowicie szkoły oraz inwestycje drogowe - miasto i tak to MUSI robić. Słuchać głosu obywateli tego miasta - był projekt sfinansowania nocnych autobusów, który został odrzucony, pomimo niskich kosztów. Uśmiercanie komunikacji miejskiej to nie jest dobra droga. Powinny to być projekty proekologiczne, inkluzywne i integrujące społeczeństwo, projekty nakierowane na młodzież, czy seniorów. Opieka zdrowotna, profilaktyka, terapia, opieka nad osobami z niepełnosprawnościami, a nie remont szkoły, który i tak musi być przeprowadzony.

5.	Projekty na terenie szkoły i przedszkoli powinny być dopuszczone tylko takie które służą większości obywateli. Nim zdaniem ani stołówka ani miejsce wypoczynku w szkole nie jest ogólnodostępne, bo raczej nikt nie wpuści do szkoły osoby aby skorzystała ze stołówki czy odpoczęła w strefie relaksu na korytarzu
6.	Proponuję poważnie traktować kwestię ogólnodostępności projektów. Projekty szkolne, z których mogą korzystać wyłącznie uczniowie (jak remont szatni), trudno uznać za ogólnodostępne.
7.	Budżet Obywatelski zamienił się w giełdę projektów placówek edukacyjnych, wraz z "wycieczkami" szkolnymi po karty do głosowania. Zmiany powinny głównie dotyczyć projektów zgłaszanych i realizowanych przez placówki edukacyjne.
8.	Budżet obywatelski w Białymstoku stracił swój pierwotny sens. Mimo, że dalej zgłaszanych jest wiele innowacyjnych i ciekawych projektów, ale przegrywają przez to, że w wielu białostockich szkołach, którym zależy na "wygraniu" głosowania na ich projekt w placówce wręcz narzuca uczniom i rodzicom uczniów głosowania w godzinach lekcyjnych na dany projekt co ma wpływ na ocenę z danego przedmiotu. Doprowadziło to do tego, że wiele naprawdę wartych uwagi projektów przegrało, ponieważ nie mają szans wygrania z, projektami zgłoszonymi przez szkoły. Projekty związane z remontem sal szkolnych, budynków przyszkolnych nie powinny zostać dopuszczone.
9.	Ograniczyć możliwość otrzymania środków z BO beneficjentom, którzy w poprzednich edycjach już je otrzymywali, np. szkoły.
10.	W pierwszej kolejności warto zwrócić uwagę na to, żeby zwiększyć szanse mieszkańców na realizację projektów osiedlowych, gdyż ostatnia edycja pokazuje, że szkoły zdominowały tę kategorię. Postuluję, by prowadzić działania animacyjne na etapie przed składaniem projektów, które miałyby na celu tworzenie przestrzeni na dyskusję o potrzebach na osiedlach. W procesie oceny formalnej należy pod żadnym względem nie oceniać projektów merytorycznie i dokonywać ewentualne zmiany w dialogu z wnioskodawcami.
11.	Budżet obywatelski powinien przewidywać finansowanie jedynie projektów 'trwałych': remonty, budowy itp. Z których każdy mieszkaniec może korzystać w różnym czasie. Absolutnie nie powinno być można składać projektów na festyny, imprezy, potańcówki. Nie można marnotrawić i przejadać pieniędzy.
12.	Może zrobienie kategorii "MINI" czyli puli pieniędzy na zgłoszenia typu: ławka na ul. Takiej i takiej, rabata przy skrzyżowaniu ulic takiej i takiej - czyli drobnice, które są "za małe" na zgłoszenie jako projekt do budżetu obywatelskiego ale z punktu widzenia małej lokalnej społeczności wiele by wniosły w codzienne życie. Takie drobne pomysły. Tutaj głosy byłyby wyłączone a wyboru dokonywaliby urzędnicy. Druga moja propozycja - by na kartach do głosowania dodać otwartą rubrykę na wpisywanie pomysłów/marzeń obywateli dotyczących rozwoju miasta, na przykład: "chciałbym aby w Białymstoku powstał nowy basen. Mógłby być przy targowisku miejskim na ul. Kawaleryjskiej (pomiędzy targowiskiem a stacją paliw." Albo "chciałbym aby w Białymstoku powstała nowa linia autobusu z pkt A do pkt B".... Dzięki temu mamy dwa w jednym - kartę do głosowania i pogląd na potrzeby mieszkańców. Rubryka nie byłaby oczywiście jakimś oficjalnym wnioskiem lecz po prostu głosem mieszkańców.
13.	Remont ulic Ścianka, Starosielce, Oboźna (były składane petycje przez mieszkańców).

14.	Każdy projekt powinien zostać zweryfikowany pod kątem dostępności dla mieszkańca. Robienie projektu, który jest dostępny dla 300 dzieci, podczas gdy liczba mieszkańców to 300 tys., wówczas dostępność jest na poziomie 0,001 mieszkańca. To żart. Z projektów powinny być też wyłączone wszystkie projekty, za które powinno odpowiadać miasto i jego służby - np. utrzymanie dobrego stanu dróg.
15.	Jeśli głosowanie kartami papierowymi, to z możliwością ich kserowania albo otrzymywania tych kart w dowolnej ilości z możliwością uzupełniania poza wyznaczonymi miejscami.
16.	Karty do głosowania w placówkach oświatowych. Byłoby fajnie, gdyby do projektu można byłoby dołączyć ogrody Pałacu Branickich (głównie stawy które przydałoby się już od dawna odświeżyć).
17.	Karty papierowe do głosowania, starsze osoby nie mają netu.
18.	Zdecydowanie dłuższy czas na głosowanie i inna dystrybucja kart.
19.	Ograniczenie rozdawnictwa kart, głosowanie bezpośrednio tylko w miejscu wyznaczonym lub elektronicznym. Nie rozdawanie kart nawet najbliższej rodzinie (w dzisiejszych czasach niemal każdy ma w rodzinie kogoś kto pomoże zagłosować elektronicznie. Zwiększenie liczby osób, które mogą skorzystać z jednego maila przy głosowaniu
20.	Podczas głosowania: szersze opisy i np. jedna wizualizacja. Obecnie problemem jest głosowane na tytuły/slogany, które często nic nie mówią - np. "Bezpieczniej na Dojlidach", lub "Lepsze warunki dla dzieci" - a nie wiadomo, co to właściwie znaczy. Ludzie często głosują na slogan, zamiast na pomysł.
21.	Powinny być realizowane wszystkie projekty które wygrały.
22.	Obligatoryjne realizowanie zwycięskich projektów w okresie maksymalnie 2 lat od wyników głosowania.
23.	W celu racjonalizacji kosztów warto wybierać projekty z największym poparciem w stosunku do kwoty kosztów projektu. Wybór projektów z najwyższą wartością iloczynu obliczonego poprzez (przeliczenie siły głosów) podzielenie liczby głosów oddanych na projekt przez koszt projektu. Głos osoby oddany na kilka projektów powinien być rozbity na części ułamkowe, ewentualnie każdy może mieć cztery gwiazdki-głosy i może przyznać je jednemu, dwóm, trzem lub czterem projektom (np. jednemu projektowi dać 3 gwiazdki a drugiemu jedną).
24.	Powinna być przeznaczona odrębna pula na projekty kultywujące pamięć historyczną.
25.	Z budżetu obywatelskiego powinny być wyłączone projekty mieszczące się w zadaniach własnych samorządu !!!
26.	Zwiększenie możliwych głosów do oddania na projekty z 4 do 5.
27.	Maksymalnie 1 (jeden) pomnik lub inna durnostojka na edycję.
28.	Niestosowanie przez Zarząd Dróg Miejski kryterium „efektywności, celowości i gospodarności” oraz niepowoływanie się na przepustowość. Oba argumenty są najczęściej czysto subiektywne i podszyte samochodoocentrycznym sposobem myślenia osób kierujących Zarządem Dróg Miejskich. Zarząd Dróg Miejskich nie prowadzi pomiarów ruchu rowerowego, nie używa prototypowania ruchu ani jego modelowania, w związku z czym nie dysponuje niezbędnymi danymi. Jeżeli jakiś projekt rzeczywiście będzie nosił znamiona braku efektywności, celowości i gospodarności, to nie zostanie wybrany przez białostoczan.

29.	Być może warto rozważyć ważenie głosów w szczególności dla kategorii osiedlowych projektów. Mniejsze pod względem liczebności mieszkańców osiedla mają większy problem z uzyskaniem odpowiedniej liczby głosów. Innym ewentualnym pomysłem może być jakiś limit na ilość zrealizowanych projektów na danym osiedlu w danym roku. Ogólnie dobrze byłoby rozdzielać środki w bardziej zrównoważony sposób żeby miasto mogło rozwijać się równomiernie.
30.	Wyłączenie projektów stanowiących zadania własne samorządu (np. rozbudowa/przebudowa urządzeń przyszkolnych, remonty i przebudowy istniejących dróg i ulic) - projekty oświatowe w ogóle nie powinny być dopuszczane, Budżet Obywatelski z roku na rok coraz bardziej służy do wyciągania kasy przez placówki oświatowe, a nie taka jest jego idea. Takie rzeczy mają być robione bez "pytania obywateli".
31.	Odrzucenie możliwości składania projektów szkolnych, przebudowy i remontów istniejących dróg i ulic. Są to zadania podstawowe miasta, które muszą być realizowane niezależnie od głosów mieszkańców.
32.	Realizacja maksymalnie jednego pomnika/rzeźby na edycję i odrzucanie projektów niekomponujących się z otoczeniem (np. rzeźby w wybranym miejscu miasta).
33.	Wyłączenie możliwości składania projektów przez Radnych, wyższe władze urzędu (rozumiane jako prezydenci, dyrektorzy oceniający poszczególne projekty)

3. Otwarte spotkanie konsultacyjne dotyczące założeń Budżetu Obywatelskiego.

W spotkaniu wzięło udział 10 osób, które zwróciły uwagę na następujące kwestie:

- potrzebne jest wydzielenie kategorii oświatowej, aby wyrównać szanse w głosowaniu dla pozostałych projektów osiedlowych,
- warto określić minimalną liczbę głosów, aby projekt mógł zostać zakwalifikowany do realizacji, ale próg powinien być zależny od wielkości projektu np. dla projektów ogólnomiejskich próg mógłby wynosić 500 głosów, dla projektów osiedlowych - 50, zaś dla oświatowych - 1 000,
- czas trwania głosowania - 7 dni to zbyt krótki czas,
- sposób rozdysponowania głosów - warto pozostawić mieszkańcom do wyboru,
- projekty powinny być ogólnodostępne.

4. Stanowisko Prezydenta Miasta Białegostoku

Opinie większościowe zostaną uwzględnione w projekcie uchwały Rady Miasta Białystok w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Białegostoku dotyczących budżetu obywatelskiego, biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy prawa, orzecznictwo w tym zakresie oraz budżet Miasta.

Białystok,¹⁹ lipca 2023 r.

PREZYDENT MIASTA

dr hab. Tadeusz Truskolaski

Protokołowała Joanna Marchel